

7- amaliy mashg'ulot: Microsoft PowerPoint dasturida turli taqdimotlar yaratish. Reja.

- 7.1. Microsoft PowerPoint dasturi.
- 7.2. Microsoft Power Point reklama taqdimotlari bilan ishslash.
- 7.3. Microsoft PowerPoint dasturida qo'llaniluvchi qaynoq klavishlar

5.1. Microsoft PowerPoint dasturi.

Microsoft PowerPoint (to'liq nomi — **Microsoft Office PowerPoint**, [inglizcha](#): *power point* — ishonarli hisobot) — taqdimotlar yaratish va ularni tomosha qilishga mo'ljallangan dastur bo'lib, Microsoft Officening bir qismi hisoblanadi [va Microsoft Windows](#), [macOS](#) tizimlarida ishslash imkoniyatiga ega. PowerPointda yaratilgan taqdimotlar [proyektor](#) yordamida katta ekranlarda yoki katta o'lchamli televizion ekranlarda ko'rishga mo'ljallangan.

Yil	Versiya	Nom	Izoh
1990	2.0	PowerPoint 2.0 Windows 3.0 uchun	MS Office 1.x tarkibida
1992	3.0	PowerPoint 3.0 Windows 3.1 uchun	MS Office 3.0 tarkibida
1993	4.0	PowerPoint 4.0	MS Office 4.x tarkibida
1995	7.0	PowerPoint Windows 95 uchun	Office 95 tarkibida
1997	8.0	PowerPoint 97	Office 97 tarkibida
1999	9.0	PowerPoint 2000	Office 2000 tarkibida
2001	10	PowerPoint 2002	Office XP tarkibida
2003	11	PowerPoint 2003	Office 2003 tarkibida
2007	12	PowerPoint 2007	Office 2007 tarkibida
2010	14	PowerPoint 2010	Office 2010 tarkibida
2013	15	PowerPoint 2013	Office 2013 tarkibida
2016	16	PowerPoint 2016	Office 2016 tarkibida
2018	17	PowerPoint 2019	Office 2019 tarkibida

Taqdimotlar quyidagi (prefiks yordamida) ko'rinishlarda saqlanishi mumkin:

- *.ppt* — PowerPoint taqdimoti
- *.pps* — faqatgina PowerPoint taqdimoti
- *.pot* — PowerPoint modeli

PowerPoint 2007 o'zining macOS uchun versiyasida (2008) Office Open XML formatini taqdim etdi. Shundan so'ng taqdimotlar. pptx., ppsx., potx ko'rinishiga ega bo'ldi. Taqdimotga audio fayl qo'shish uchun MPEG LAYER 3 18HB 11025 Hz stereo formatini ishlatalish zarur.

7.2. Microsoft Power Point reklama taqdimotlari bilan ishlash.

Reklama prezentasiyasini yaratish bu ko‘p vaqtini talab qiladigan, juda muhim va mas‘uliyatli jarayondir. Bu o‘rinda sizdan talab qilinadigani bu rasmlar, animastiya (harakat), qisqa matnlardan iborat ssenariyni o‘ylab topish. Prezentasiyalar tayyorlashda eng effektiv va universal vositalardan biri-bu Microsoft Office ilovasidagi-Power Point dasturidir. U grafik axborotlar, taqdimotlar, ovoz, video kliplar, animastiyalardan foydalanib, sifatli taqdimotlar yaratish imkonini beradi.

Prezentasiyalarni tayyorlash natijasida:

- qatnashuvchilarga tarkatish uchun chop qilingan hujjat;
- kadoskopda foydalanish uchun kalkalar;
- slaydoskoplarda foydalanish uchun 35-millimetrlı slaydlar;
- cho‘ntak daftarchasi;
- elektron prezentasiyalarni olish mumkin.

Microsoft Power Point dasturi 1987-yildan boshlab paydo bo‘lgan bo‘lsa ham, ammo prezentatsion grafik ishlarida yetakchi o‘rin tutadi. Bu dasturning keyingi versiyalarida esa shu dasturga yangi qo‘sishimcha fikrlar va prezentasiyalarni qo‘llashning yangi usullari ishlab chiqildi. Microsoft Power Pointdan foydalanayotgan har bir foydalanuvchi xoh u yangi ish boshlovchi bo‘lsa, xoh tajribali bo‘lishidan qat’iy nazar, ushbu dasturga kiritilgan yangi usullarni yuqori darajada baholaydi.

Microsoft PowerPoint – taqdimotlarni tayyorlash va taqdimotlarni hosil qilish uchun mo‘ljallangan bo‘lib, unda yaratilgan taqdimotlarda oddiy animastiylar hosil qilish mumkin. Taqdimot – ma’ruza, biznes reja va hokazolar bo‘lishi mumkin. Har bir taqdimot bir necha slayddan tashkil topgan bo‘lishi mumkin.

Microsoft Power Point – universal, imkoniyatlari keng bo‘lgan, ko‘rgazmali grafika amaliy dasturlari sirasiga kiradi va matn, rasm, chizma, grafiklar, animastiya effektlari, ovoz, videorolik va boshqalardan tashkil topgan slaydlarni yaratish imkonini beradi.

5.3. Microsoft PowerPoint dasturida qo‘llaniluvchi qaynoq klavishlar

Agarda taqdimotlarni yaratish va shunchaki tomosha qilish uchun MS PowerPoint dasturiga ishingiz ko‘p tushsa, u holda undan samarali foydalanish uchun asosiy klavishlar birikmasi bilan tanishib chiqish foydadan holi emas.

KO‘P QO‘LLANILUVCHI KLAVISHLAR BIRIKMASI

F1 – Dastur ma’lumotnomasi

CTRL + N – Yangi taqdimotni yaratish

CTRL + M – Joriy slayd ostiga yangisini qo‘sish

CTRL + C – Slayddan nusxa olish

CTRL + V – Nusxasi olingan slaydni joylashtirish

CTRL + X – Belgilangan matn, obyekt yoki slaydni kesib olish

CTRL + Z – So‘nggi harakatni bekor qilish

CTRL + S – Slaydni saqlash

ESC – Slaydlar namoyishini yakunlash

CTRL + D – Obyektning nusxasini yaratish

CTRL + G – Belgilangan obyektlarni guruhlash

CTRL + SHIFT + G – Belgilangan obyektlarni guruhdan ajratish

CTRL + SHIFT + C – Qo‘llanilgan formatni nusxalash

CTRL + SHIFT + V – So‘nggi nusxalab olingan formatni qo‘llash

CTRL + K – Giperhavola qo‘sish

CTRL + Y – So‘nggi harakatni qayta qo‘llash

CTRL + W – Hujjatni yopish

CTRL + O – Hujjatni ochish
CTRL + P – Hujjatni chop etish
TAB – Slayddagi to‘ldirish elementlari bo‘ylab o‘ngdan chapga o‘tish
CTRL + YUQORIGA STRELKA – Slaydning o‘rnini yuqoriga qarab almashtirish
CTRL + PASTGA STRELKA – Slaydning o‘rnini pastga qarab almashtirish
CTRL + SHIFT + YUQORIGA STRELKA – Slaydni dastlabki slaydga aylantirish
CTRL + SHIFT + PASTGA STRELKA – Slaydni so‘nggi slaydga aylantirish
CTRL + F – Izlash
CTRL + H – Izlash va almashtirish
F4 yoki CTRL + Y – So‘nggi harakatni takrorlash
F12 – ... sifatida saqlash
CTRL + F5 – Onlayn taqdimot

MATNNI FORMATLASH

CTRL + B – qalin shrift

CTRL + I – kursiv shrift

CTRL + U – ostiga chizilgan shrift

F2 – shakldagi matnni tahrirlashni boshlash / yakunlash

CTRL + [– shriftni kichraytirish

CTRL +] – shriftni kattalashtirish

CTRL + L – belgilangan abzatsni slaydning chap cheti bo‘ylab tekislash

CTRL + R – belgilangan abzatsni slaydning o‘ng cheti bo‘ylab tekislash

CTRL + BACKSPACE – So‘zni chapga qarab o‘chirish

CTRL + BACKSPACE – So‘zni o‘ngga qarab o‘chirish

CTRL + A – Barchasini belgilash

ALT + CTRL + Shift + > – Yuqori indeks

ALT + CTRL + Shift + < – Pastki indeks

F7 – Imloni tekshirish

CTRL + E – abzatsni slaydning o‘rtasiga tekislangan holda joylashtirish

CTRL + J – abzatsni slaydning ikki cheti bo‘ylab tekishlangan holda joylashtirish

CTRL + L – abzatsni slaydning chap chetiga tekislangan holda joylashtirish

CTRL + R – abzatsni slaydning o‘ng chetiga tekislangan holda joylashtirish

SHIFT + F3 – belgilangan matnning registrini almashtirish/kichik harfni katta qilish va katta harfni kichraytirish

SLAYDLAR NAMOYISHI

F5 – Slaydlar namoyishini dastlabki slayddan boshlash

SHIFT + F5 – Slaydlar namoyishini joriy slayddan boshlash

SLAYDLAR NAMOYISHI REJIMIDA NAVIGATSIYA

N – keyingi slaydga o‘tish

P – oldingi slaydga o‘tish

B – qora ekranni ko‘rsatish/slaydni vaqtincha berkitish

W – oq ekranni ko‘rsatish/slaydni vaqtincha berkitish

CTRL + P – Ruchkani tanlash

CTRL + E – O‘chirg‘ichni tanlash

CTRL + A – Ko‘rsatkich sifatida strelkani tanlash

MS PowerPoint dasturida ishlash.

POWERPOINT taqdimot grafikli dasturlar qatoriga kiradi. Bunday dasturlar o‘zida matnlar, rasmlar, sxemalar, grafiklar, animatsiya effektlari, ovoz videokliplar va h.k. lardan iborat bo‘lgan slaydlar hosil qilish imkonini beradi. Slaydlar ketma-ketligidan hosil bo‘lgan taqdimotni kompyuter ekranida, videomonitorlar va katta ekranlarda namoyish qilish

mumkin. Bu dastur bilan ishlashdan avval taqdimot, slayd, animatsiya tushunchalariga izoh beraylik.

TAQDIMOT - bu slaydlar va maxsus effektlar to‘plami bo‘lib, tayyor material, doklad yoki konspekt shaklida bitta faylda saqlanadi va uni ekranda namoyish qilinadi.

SLAYD - bu taqdimotning alohida kadri bo‘lib, ichiga matn va sarlavhalarni, grafik va diagrammalarini olishi mumkin.

ANIMATSIYA - bu slaydlarni namoyish qilish va ko‘rsatishda ularni samaradorligini oshiruvchi tovush, rang, matn va harakatlanuvchi effektlar yig‘indisidan iborat.

Taqdimot tuzish – slaydlardan iborat prezentsiya yaratish ularni tahrirlash, ketma-ketligini ko‘rish va bezagini berishdir.

POWERPOINT asosiy menyusi darchani yuqori qismida joylashgan bo‘libu 10 ta bo‘limdan iborat: Fayl, Glavnaya, Vstavka, Dizayn, Perexodы,

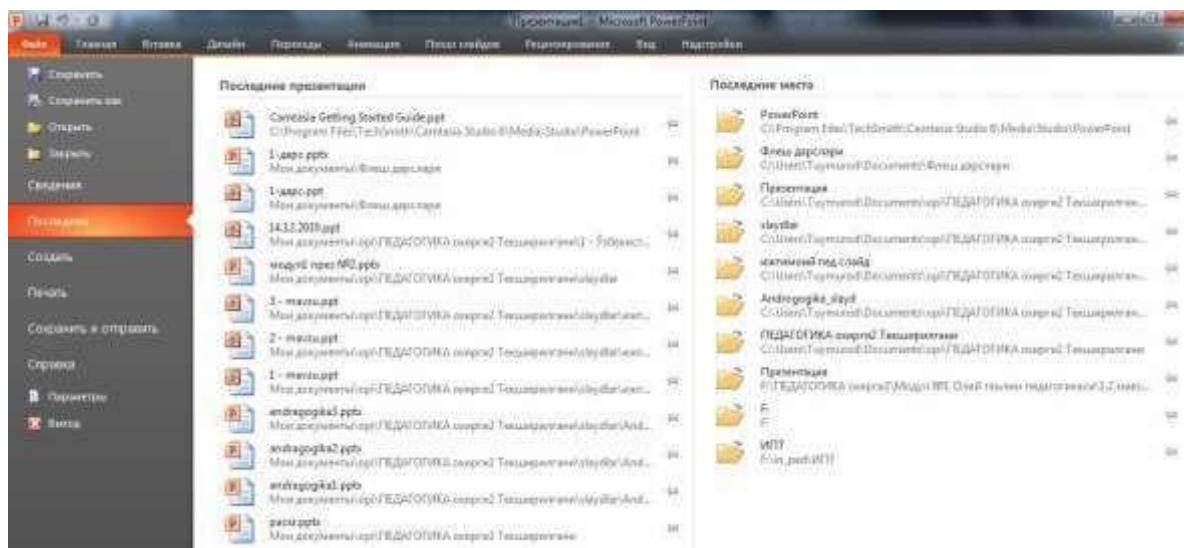
Animatsiya, Pokaz slaydov, Resenzirovaniye, Vid va Nadstroyka. Bu bo‘limlar yordamida biz taqdimot, slayd va ularda joylashgan har xil matn, rasm hamda boshqa istalgan ob’yektlar ustidan turli xil amallarni bajarishimiz mumkin. Endi bu bo‘limlar bilan yaqinroq tanishaylik.

1. Fayl menyusini tanlaganda menyuning “Posledniye” bandi aktiv holda ko‘rinadi va dastur oynasida 3 ta ustun ko‘rinishidagi takliflar hosil bo‘lib: birinchi ustunda “Fayl” menyusi elementlari, ikkinchi ustunda so‘nggi taqdimotlar va uchinchi ustunda esa, oxirgi saqlangan kataloglar ro‘yxati

Endi bu bo‘limlar bilan yaqinroq tanishaylik.

1. **Fayl** menyusini tanlaganda menyuning «Последние» bandi aktivholda ko‘rinadi va dastur oynasida 3 ta ustun ko‘rinishidagi takliflar hosilbo‘lib:

birinchi ustunda “**Fayl**” menyusi elementlari, ikkinchi ustunda so‘nggi taqdimotlar va uchinchi ustunda esa, oxirgi saqlangan kataloglar ro‘yxati ko‘rsatiladi.

Bu menyuda quyidagi amallarni bajarish mumkin:

Сохранить - Ekranda ochiq bo‘lgan takdimotni saqlash;

Сохранить как... - Ekranda ochiq bo‘lgan takdimotni yangi nom ostida saqlab qo‘yish yoki boshqa bir katalogga nusxasini joylashtirish;

Открыть... - Mavjud bo‘lgan (oldin yaratilgan) takdimotni ko‘rish yoki o‘zgartirish uchun ochish;

Закрыть - Ekranda ochiq bo‘lgan taqdimotni berkitish.

Сведения - Ekranda ochiq bo‘lgan taqdimot haqidagi ma’lumotlar**Последние**

- So‘nggi fayllar ro‘yxati

Создать – yangi taqdimot yaratish

Печать – taqdimotni chop etish

Сохранить и отправить – taqdimotni saqlab elektronon pochta orqalijo‘natish.

Справка – dastur haqida ma’lumot

Параметры – dastur sozlamalari **Выход**

– dasturdan chiqish

2. **Главная** менюси қуидаги кўринишга эга бўлиб, у “Буфер обмена”, “Слайды”, “Шрифт”, “Абзац”, “Рисование” ва “Редактирование” каби бўлимлардан iborat bўladi.

Vstavka menyusi quyidagi ko‘rinishga ega bo‘lib, u “Tablisy”, “Izobrajeniya”, “Illyustrasii”,

“Sсылки”, “Tekst”, “Simvolы” ва “Multimedia” kabi bo‘limlardan iborat bo‘ladi.

3. **Dizayn** menyusi quyidagi ko‘rinishga ega bo‘lib, u “Parametры страницы”, “Темы” ва “Фон” kabi bo‘limlardan iborat bo‘ladi.

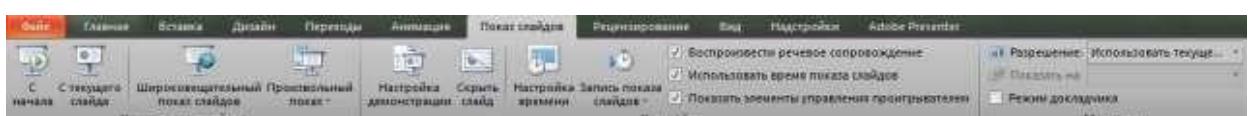
4. **Переходы** menyusi quyidagi ko‘rinishga ega bo‘lib, u “Parametры страницы”, “Темы” ва “Фон” kabi bo‘limlardan iborat bo‘ladi.

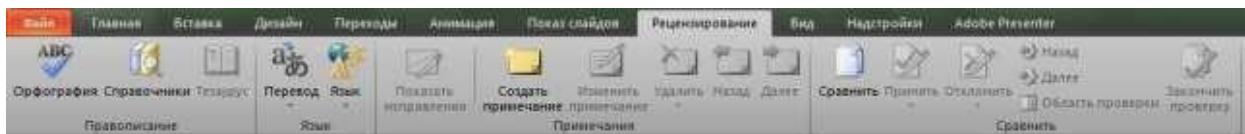
5. **Animatsiya** menyusida “Промотр”, “Animatsiya”, “Rasshirennaya animatsiya”, “Vremya pokaza slaydov” kabi bo‘limlar mavjud.

6. **Pokaz slaydov** menyusi esa “Nachat pokaz slaydov”, “Nastroyka” va “Monitorы” kabi bo‘limlardan tashkil topgan.

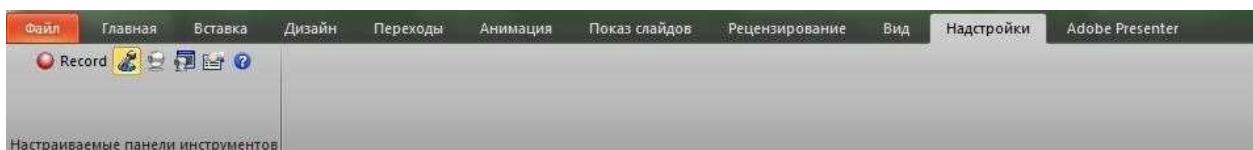
7. **Resenzirovaniye** menyusida “Pravopisaniye”, “Yazık”, “Primechaniya” va “Sravnit” bo‘limlari joylashgan.

8. **Vid** menyusi o‘z ichiga “Rejim prosmotra prezintasii”, “Rejimi obrazsov”, “Pokazat”, “Masshtab”, “Svet ili ottenki serogo”, “Okno” va “Makrosy” kabi bo‘limlarni o‘z ichiga oladi.

Nadstroyki menyusida foydalanuvchi tomonidan o‘rnataliganqo‘shimcha komponentlar joylashadi.

Yuqoridagilardan tashqari yana bir qo‘shimcha menu mavjud bo‘lib u “Format” deb ataladi va u slayddagi biror grafik ob’yekt ajratilganda faollahashi va shu ob’yektning formatlarini sozlash uchun ishlataladigan bir qancha bo‘limlardan tashkil topgan va bo‘limlar qanday ob’yekt tanlanganligiga qarab turli ko‘rinishda bo‘ladi. Masalan, rasm tanlanganda “Format” menyusi quyidagi ko‘rinishda bo‘ladi:

Yoki figura tanlanganda:

Jadval tanlanganda esa bu menu ikki qismdan iborat bo‘ladi: “**Kostruktur**” va “**Maket**”

Bu menyulardagi keng qo‘llaniladigan buyruq vazifalarini klaviatura orqali qo‘sh tugmalar

yordamida tezkor bajara olamiz. Quyidagi ro‘yxatda MICROSOFT POWERPOINT dasturining asosiy tezkor tugmalarko‘rsatilgan:

MS PowerPoint dasturida animatsiya yaratish
Animatsiyani matn, rasm, shakl, jadval, SmartArt grafik elementlari va PowerPoint ning

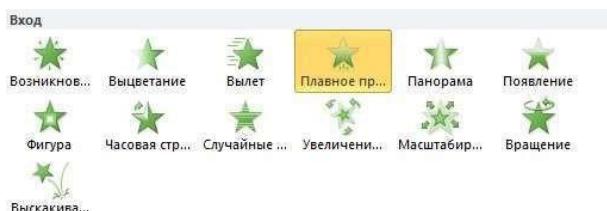
boshqa ob'yeqtariga sahnaga kirish, sahnadan siqish, o'lchamining yoki rangining o'zgarishi va ko'chishi kabi vizual effektlarni qo'shishi uchun qo'llaniladi.

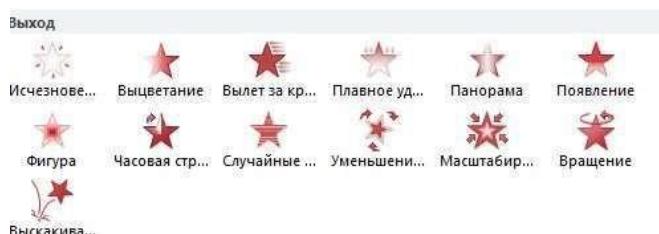
Animatsiya taqdimotning muhim joylariga e'tiborni jalb qilish imkonini beradi, axborot oqimini boshqaradi va auditorianing qiziqishini oshiradi. Animatsiyalar alohida slayddagi matn yoki ob'yeqtarga, slaydlar namunasidagi matn va ob'yeqtarga yoki foydalanuvchi tomonidan kiritilgan maketlarga qo'llanilishi mumkin.

PowerPoint 2010 dasturida to'rt turdag'i animatsiya effektlari mavjud:

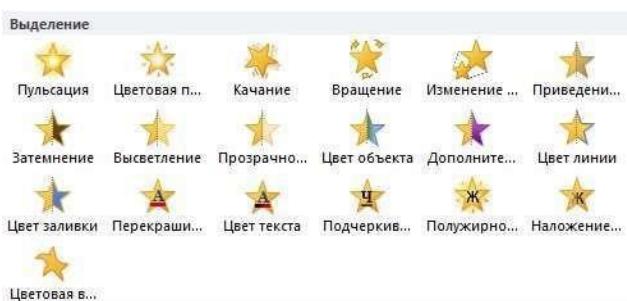
Kirish effekti. Ob'yeqtar ekranga asta – sMaxsulot paydo bo'ladi, slaydga yon tomonidan "uchadi" yoki ekranda to'satdan paydo bo'ladi.

Chiqish effekti. Bu turdag'i effektlarni qo'llaganda ob'yeqtar slayddan "uchib chiqishi", yo'q bo'lishi yoki burama chiziq bo'ylab harakatlanib, slayddan g'oyib bo'lishi mumkin.

Ajralib chiqish effekti. Bu effektida ob'yeqt o'lchami kattalashishi yoki kichiklashishi, rangi o'zgarishi yoki ob'yeqt o'z markazi doirasida aylanishi mumkin.

Ko'chish yo'li. Bu effektdan ob'yektni tepaga, pastga, chapga yoki o'ngga ko'chirishda, yoki doira va yulduz ko'rinishidagi trayektoriya bo'yicha harakatlantirishda foydalanish mumkin.

Istalgan effektni alohida yoki boshqa effektlar bilan birgalikda ishlatish mumkin. Masalan, kirishdagi "Uchish" effekti va ajralishdagi "O'lcham o'zgarishi" ni qo'shib, matn satrini ekranga chap tomonidan kiribkelishi bilan birgalikda o'lchamining kattalishishiga ham

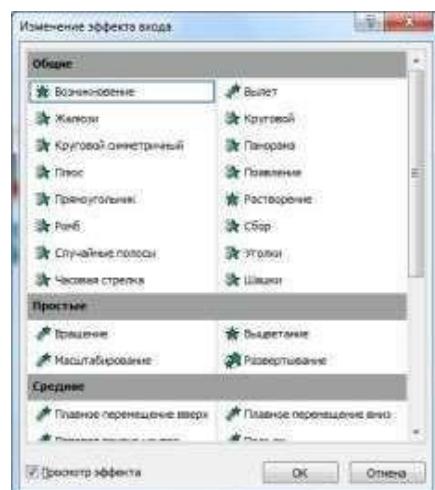
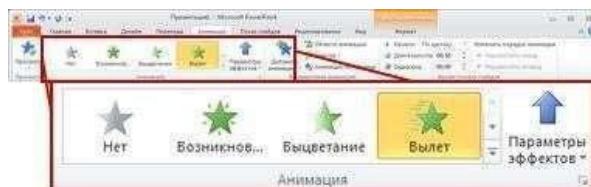
erishishimiz mumkin.

Ob'yekta animatsiya qo'shish.

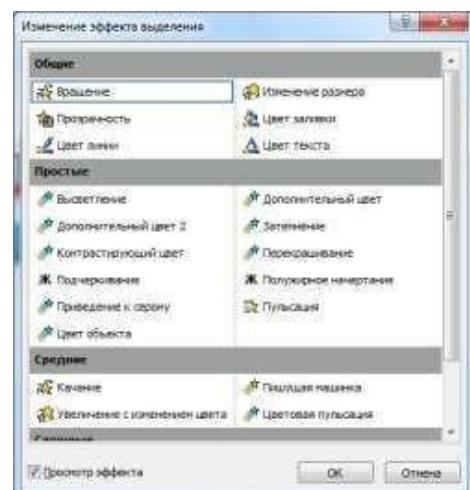
Ob'yekta animatsiya effektini qo'shish uchun quyida ko'rsatilgan amallarni bajarish talab etiladi:

1. Animatsiya qo'yilishi kerak bo'lgan ob'yektni tanlanadi.
2. **Animatsiya** menyusidan **Animatsiya** bo'limidan tanlab, **Dopolnitelno** qismidan kerakli effektni tanlaymiz.

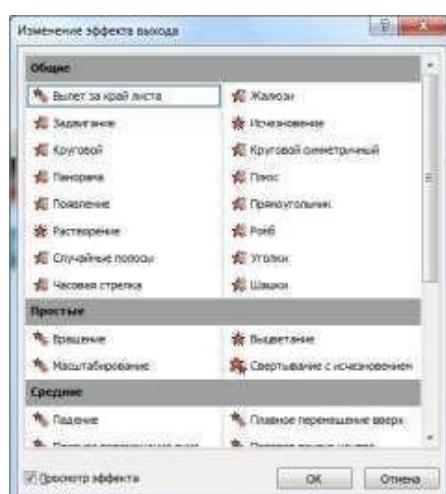
Agar kirish, chiqish, ajralish yoki ko'chish effektlari ko'rinishmasa, quyidagi bo'limlardan birini tanlaymiz.

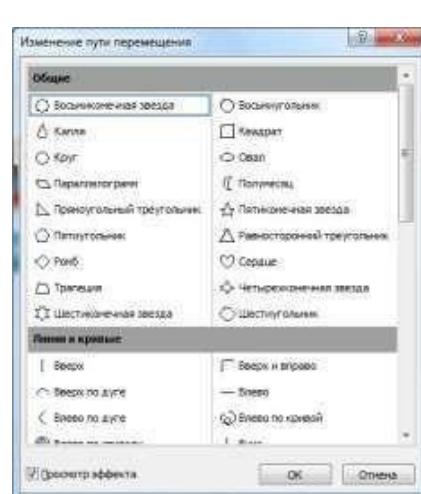
Qo'shimcha kirish effektlari

Qo'shimcha ajralib ko'rinish effektlari

Qo'shimcha chiqish effektlari

Boshqa ko'chish yo'llari Ob'yekt

yoki tekstga animatsiya

tanlangandan so'ng slaydda

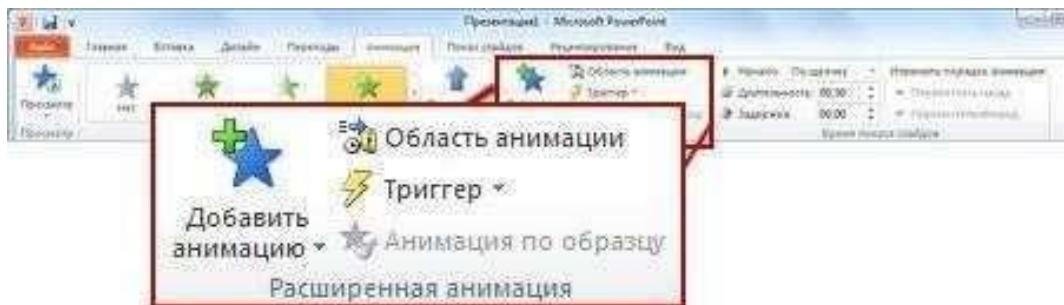
animatsiyalangan elekent yonida chop etilmaydigan **teg** paydo bo‘ladi. **Teg** faqat oddiy rejimda **Animatsiya** menyusi tanlanganda ko‘rinadi.

Bir ob’yektga bir necha animatsiya effektlarini qo‘llash.

Bitta ob’yektga bir necha effektni qo‘llash uchun quyidagi amallarnibajarish kerak:

1. Animatsiya effekti qo‘yilishi kerak bo‘lgan ob’yekt yoki tekstnitanlaymiz.
2. **Animasii** menyusidagi **Rasshirennaya animatsiya** bo‘limidan **Dobavit** animasiyu buyurug‘ini tanlaymiz.

Slaydda ishlatiladigan animatsiya effektlari ro‘yxatini ko‘rish.

Slayddagi barcha animatsiya effektlarini **Oblasti animasii** buyrug‘i orqali ko‘rish mumkin. Unda animatsiyalar haqidagi muhim ma’lumotlar joylashadi, masalan, effekt turi, bir necha animatsiya effektlarining bir- biriga nisbatan harakatlanish tartibi, effekt qo‘llanilgan ob’yektning nomiva effekt davomiyligi.

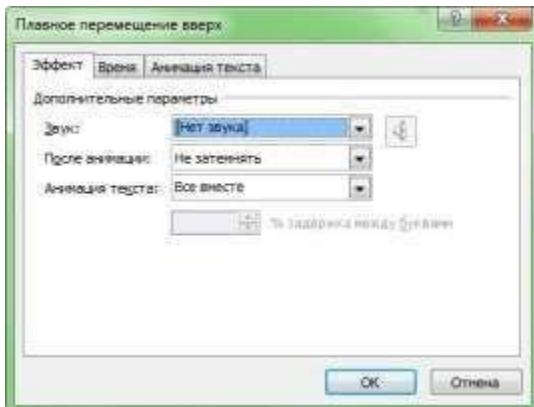
Oblast animasii buyrug‘ini tanlash uchun **Animatsiya** menyusining **Rasshirennaya animatsiya** bo‘limiga kiramiz.

Bu bo‘limda:

1. Panelda effektning namoish etilish tartib nomeri ko‘rsatiladi. Bunomer slayddadagi chop etilmaydigan nomer bilan mos bo‘ladi.
2. Vaqt intervalida effekt davomiyligi ko‘rsatiladi.
3. Effekt turining belgisi ko‘rsatiladi. Ushbu misolda **Chiqish**

effektni ko'rsatilgan.

4. Ro'yxatdan elementni tanlab, utiga sichqoncha chap tugmasini ikki marta (yoki **Enter** ni) bisish orqali animatsiyani tahrirlash oynasiniochishimiz mumkin.

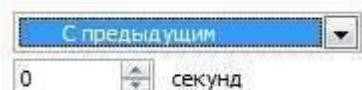
Effektlar **Oblast animasii** bo'limida slaydga qo'shilgan ketma-ketligida joylashadi. Animatsiya effekti boshlanish vaqtini ko'rsatishning bir necha xilbelgilari mavjud:

По щелчку (sichqoncha belgisi). Animatsiya effekti slaydda sichqonchabosilganda boshlanadi.

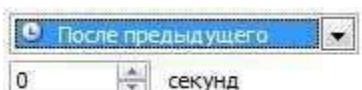
С предыдущим (belgi yo'q). Effekt oldingi effekt bilan birga harakatlanadi. Bu parametr bir

necha effektlarni birlashtiradi.

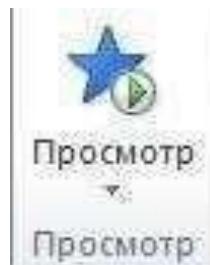

После предыдущего (soat belgisi). Bunda effekt oldingi effekttugashi bilan boshlanadi.

Animatsiya effektini takshirish

Bir yoki bir necha effektlarni slaydga qo'shgandan so'ng ularning to'g'ri ishlashini tekshirish mumkin. Buning uchun **Animatsiya** menyusidagi **Промотр** bo'limidan **Промотр** buyrug'ini tanlaymiz.

Taqdimotlar yaratishda ko'pgina hollarda ob'yektlardan nusxa ko'chirishga to'g'ri keladi. Slaydlardagi ob'yektlarni nusxalash uchun «Ctrl» tugmasini bosgan holda sichqoncha

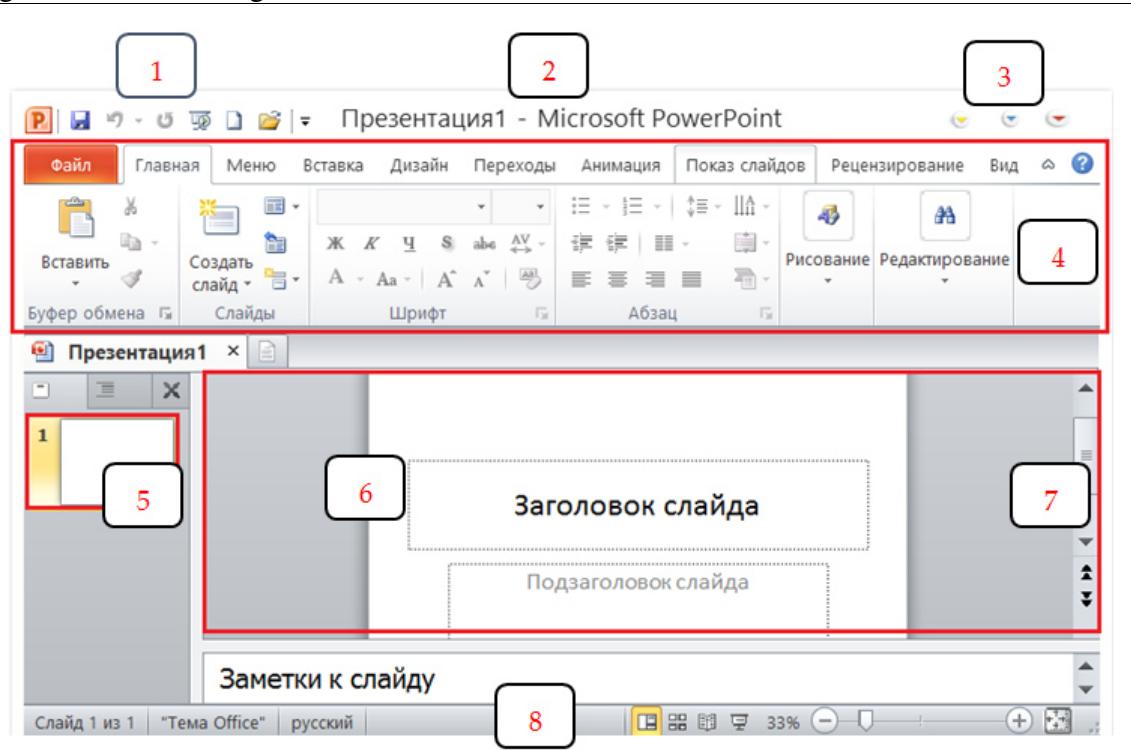
ko'rsatkichi bilan ob'yecktni yangi joyga ko'chirish kerak bo'ladi.

Amaliy mashg'ulot topshirig'ini bajarish.

1-topshiriq. PowerPoint 2010 oynasining tuzilishi va interfeysi tasniflang

1. Ilovani yuklash.

Ilova Пуск ▶ Программы ▶ MicrosoftOffice ▶ PowerPoint 2010 kabi yuklanganda, u oynaga 1-rasmida keltirilgani kabi ochiladi.

PowerPoint 2010 oynasini tuzilishi va interfeysi.

Ilova oynasi quyidagi tarkibiy qismlargi ega:

Sarlavha satri: 1)Tez murojaat qilish paneli (**Панель быстрого доступа**); 2) Taqdimot xujjati va ilova nomi; 3) Oynani boshqarish tugmalaridan iborat.

Yangi tuziladigan xujjalarga **Презентация1**; **Презентация 2**; ... nomlar avtomatik tarzda beriladi. Taqdimot fayli (*.pptx) kengaytmali nomga ega bo'ladi. Foydalanuvchi tomonidan tuzilgan faylga nom berilganda (masalan, Abdullaev O.209-g.Laboratoriya4) u *.pptx kengaytma bilan sarlavha satriga o'rnatiladi.

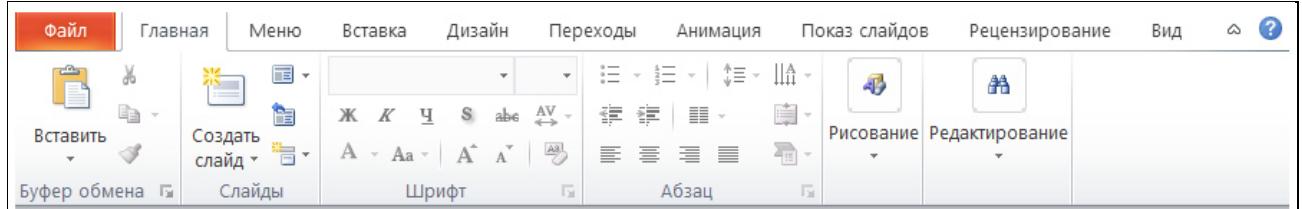

4) PowerPoint 2010 lentasi:

Лента rus tilida **вкладка**, o'zbek tilida **varaqa** deb ataluvchi obyektlardan tashkil topgan bo'lib, ular bir satrda keltiriladi va: **Главная** (Asosiy), **Вставка** (Qo'yish, O'rnatish), **Дизайн**, **Переходы** (O'tishlar), **Анимация**, **Показ слайдов** (Slaydlar namoyishi), **Рецензирование** (Tahrirlar), **Вид** (Ko'rinish) deb nomlanadi. Bu satr - lentani varaqalar satri deb ataladi.

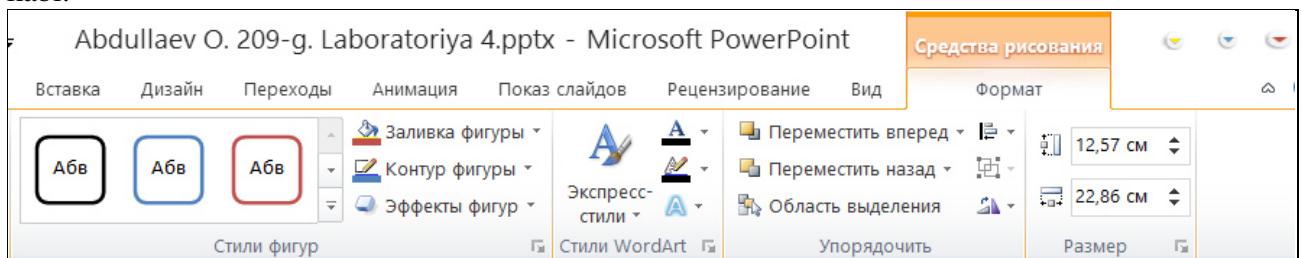

Sichqoncha bilan kerakli varaq nomi tanlansa u faollashadi (masalan, **Главная** varaqasi) unga oid buyruqlar lenta satxida ochiladi.

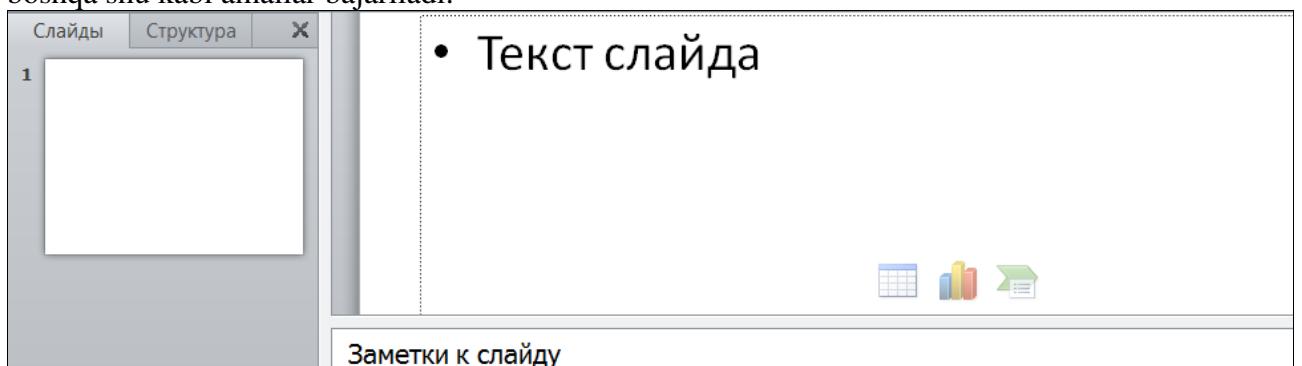
Varaqalar satridagi **Развернуть ленту** -Lentani ochish, **Свернуть ленту**– Lentani yig'ish tugmalari joylashtirilgan.

Microsoft Officeni boshqa ilovalarida bo'lgani singari, **PowerPoint 2010** taqdimot ilovasida **kontekst varaqsa** atamasi kiritiladi. Ilova slaydlarida jadvallar, rasmlar, tasvirlar, figuralar kabi obyektlar bilan ishlayotgan vaqtida varaqalar satrida **Формат** nomi bilan kontekst varaqalar qo'shiladi. Masalan, **Формат: Средства рисования** (**Format: Chizish vositalari**) kabi.

Tegishli kontekst varaq faollashtirilsa unga joylashtirilgan buyruqlar lenta sathida ochiladi.

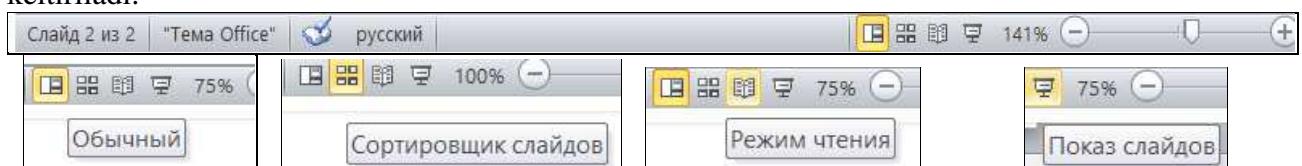
5) **Навигациялар панели.** Ish oynasini chap tomonidagi panelda **Слайды** (Slaydlar) va **Структура** (tarkibli) varaqalari joylashtirilgan. **Слайды** varaqasida slaydlar kichik minatyura ko'rinishda joylashtirilib va bu varaqada: slayd qo'shish, kesib olish, o'chirish, nusxalash va boshqa shu kabi amallar bajariladi.

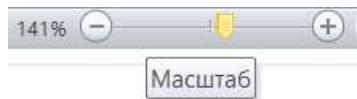

6) Ish o'lchami asosiy panelida taqdimot slaydlari bilan ishlash amalga oshiriladi. Ish oynasining quyi qismida joylashgan **Заметку к слайду** (Slaydga yozuvlar) panelida slaydlarga oid eslatmalar, izohlar yoziladi.

7) Gorizontal va vertikal prokurutka tugmalari.

8) **Holatlar satri.** U **PowerPoint 2010** oynasini quyi qismida joylashgan. Bu satrda slaydlar soni, tanlangan taqdimot shablonini turi (masalan "Тема Office"), taqdimot uchun tanlangan til (masalan, **русский**) kabi taqdimot xaqida dinamik (o'zgaruvchan) ma'lumotlar keltiriladi.

Bundan tashqari, bu satrda ko'p qo'llaniladigan tugmali buyruqlar o'rnatilgan. Oynadagi slayd ko'rinishlarini oddiy (**Обичный** tugmasini bosish orqali), slaydlarni saralash (**Сортировщик слайдов** tugmasi bilan), o'qish rejimiga (**Режим чтения** tugmasi bilan) o'tkazish mumkin.

Показ слайдов tugmasi orqali taqdimotni namoyish qilish, **Масштаб** tugmasi markerini chap va o'ng tomonlarga siljитish orqali slaydlarning oynadagi o'lchamlarini o'zgartirish mumkin.

2-topshiriq.Yangi taqdimotlar tuzish yo'llarini tasniflang

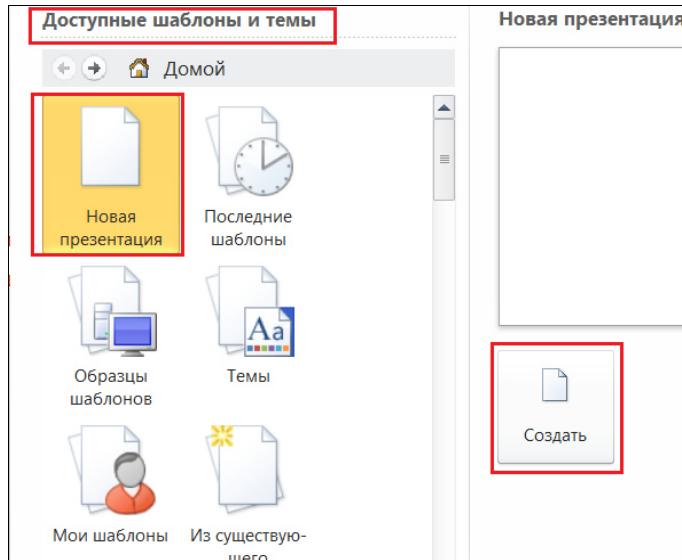
Файл menyusidan **Создать** (Tuzish) buyrug'i beriladi. Ochiladigan oynani **Доступные шаблоны и темы** (Murojaatli shablonlar va mavzular) panelida:

2.1.**Новая презентация** (Yangi taqdimot) va **Создать** buyrug'i berilsa yangi taqdimot xujjati yuklanadi;

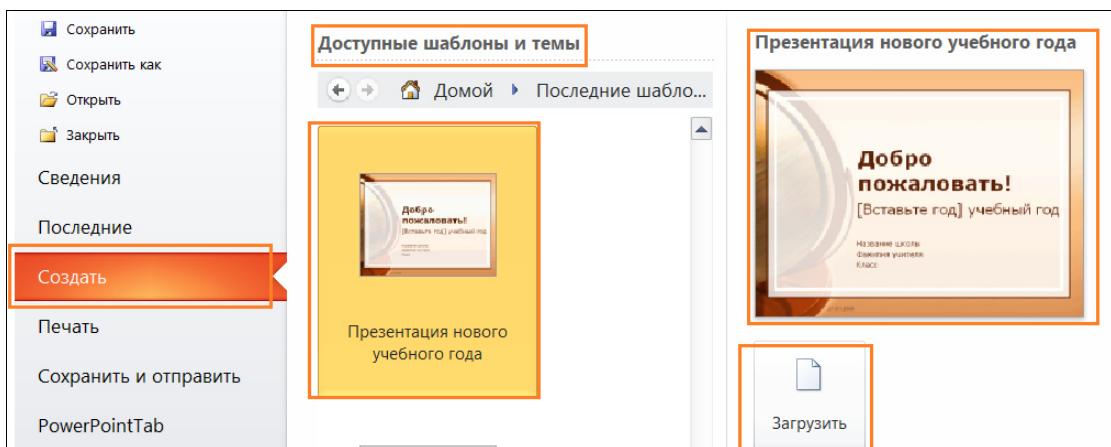
2.2.**Последние шаблоны**(So'ngi shablonlar) papkasida keyingi yuklangan taqdimot shablonlari keltiriladi. Bu shablonlarni yuklash ketma-ketligi: **Файл** menyusi ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** paneli ► **Последние шаблоны** parkasi ► Shablonlar ro'yxati (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Презентация нового учебного года** (Yangi o'quv yili taqdimoti) ► **Создать (Загрузить)** buyrug'i;

2.3. **Образцы шаблонов** (Shablon namunalari) - Bu parkada tayyor taqdimotlar shablonlari keltiriladi (4-rasm).

Bu shablonlardan foydalanish quyidagi ketma-ketlikda amalga oshiriladi: **Файл** menyusi ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** paneli ► **Последние шаблоны** parkasi ► Taqdimotlar ro'yxati (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Знакомство с PowerPoint** (**PowerPoint 2010** bilan tanishuv) ► **Создать (Загрузить)** buyrug'i.

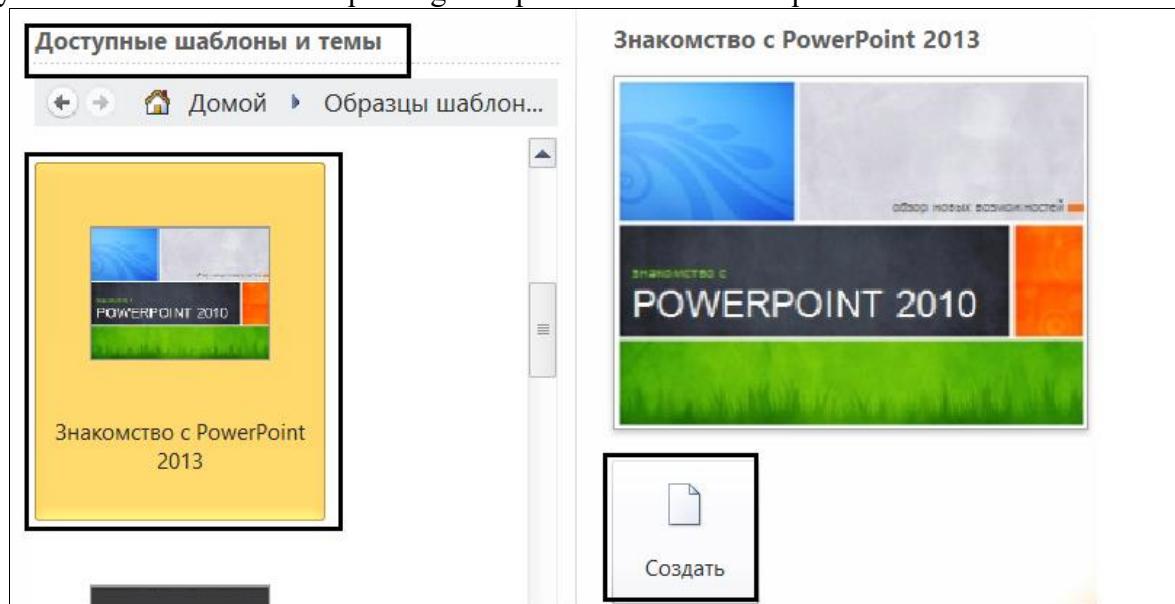

2-rasm.

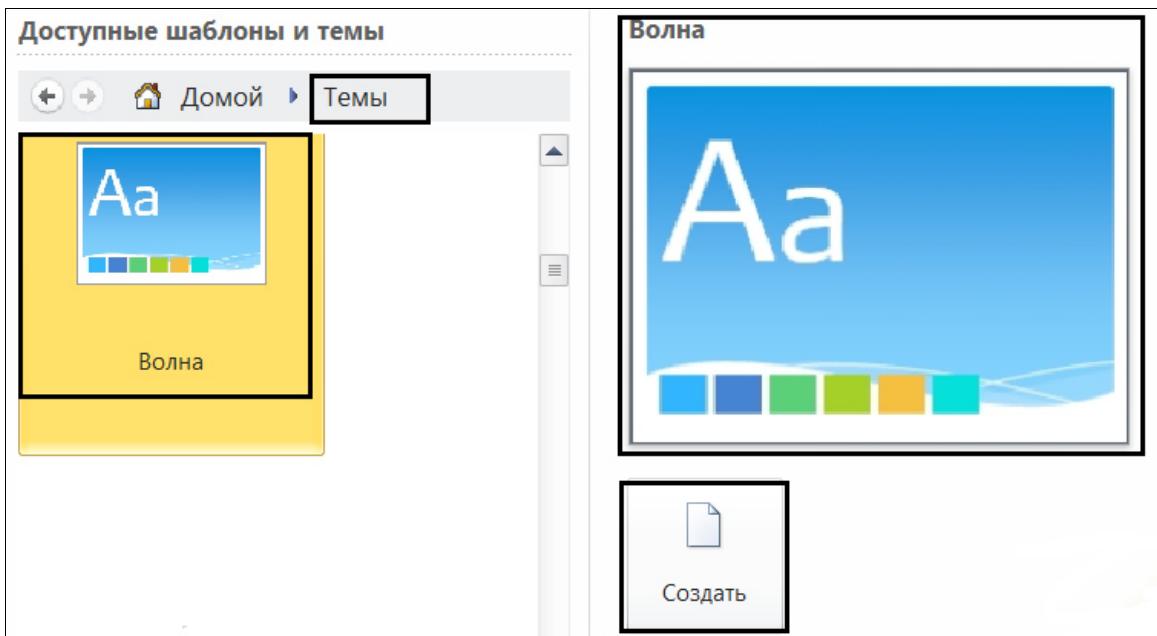

2.4. Темы (Mavzular). Bu papkada mavzularga ajratilgan taqdimot fayllari keltiriladi. Unda mavzu va mavzuga oid dizaynga ega taqdimotlar ro'yxati taqdim qilinadi. **Файл** menyusiga ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** ► **Темы** papkasi ► Shablonlar ro'yxatidan, kerakli taqdimot fayli tanlanadi (masalan, **Волна (To'lqin)**) faollashtiriladi ► **Создать** buyrug'i beriladi (5-rasm)

2.5. Мои шаблоны (Mening shablonlarim) papkasida – joriy kompyuterda foydalanuvchilar tomonidan qo'llangan taqdimot shablonlari saqlanadi.

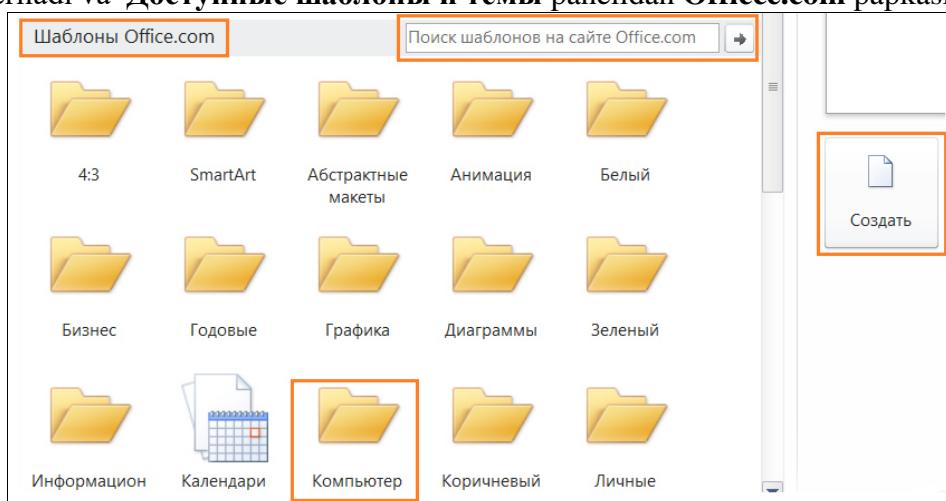
4-rasm.

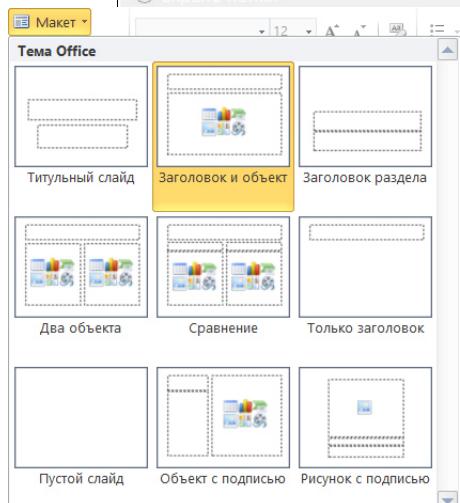
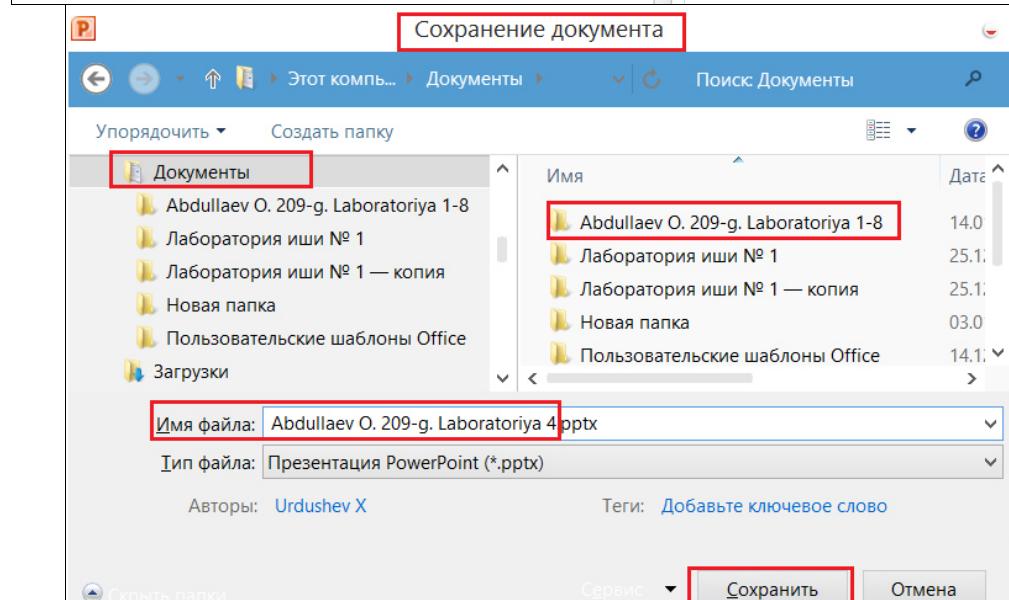
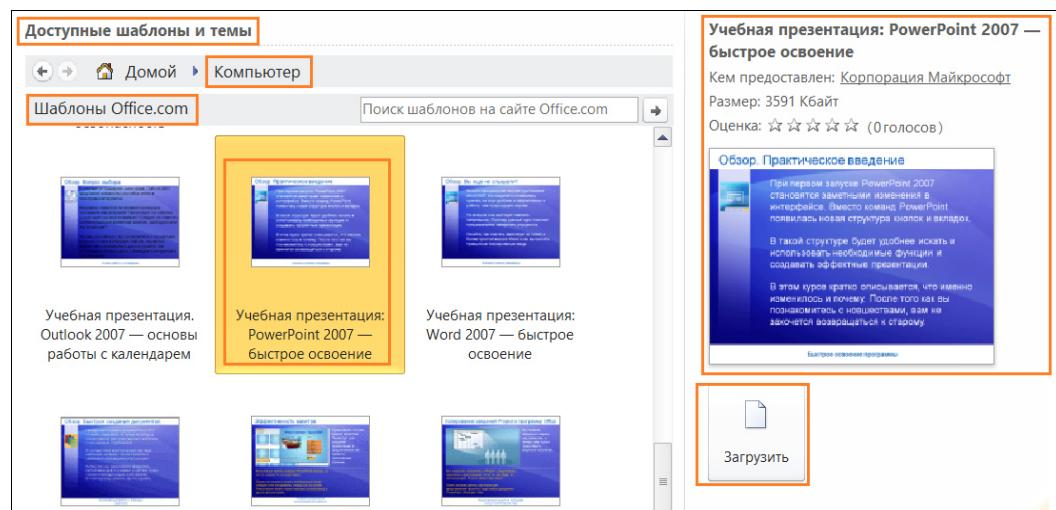
2.6. Из существующего документа (Mavjud bo'lgan xujjatdan). Aytaylik, foydalanuvchi ilovada Abdullaev O. 209-g. Laboratoriya 4.pptx nomda taqdimot fayli tuzgan bo'sin. Bu taqdimot faylida o'rnatilgan shablonlardan foydalanish zaruriyati yuzaga kelsa **Из существующего документа** buyrug'iidan foydalilaniladi. Demak, **Из существующего документа** buyrug'i berilsa **Создание из имеющейся презентации** (mavjud taqdimotlardan tuzish) muloqot oynasi chiqariladi. Bu oynadan foydalanuvchiga oid papka va undan kerakli taqdimot fayli ajratilib **Создать новый** (Yangi tuzish) buyrug'i beriladi. Natijada tanlangan taqdimot fayli shablonida yangi xuijat tuziladi.

3-topshiriq: Officce.com shablonlari bilan taqdimotlar tuzish.

Taqdimotlarni bu turdagи shablonlarini qo'llash uchun ham fayl menyusini **Создать** buyrug'i beriladi va **Доступные шаблоны и темы** panelidan **Officce.com** papkasi tanlanadi.

Natijada oynaga **Шаблоны Officce.com** shablon papkalari ochiladi (6-rasm). Bu shablonlar **Officce.com** saytidan yuklanuvchi va muntazam ravishda yangilanib turuvchi shablonlardir.

Шаблоны Office.com Компьютер папкаси (6-rasm) faollashtirilsa, unga oid taqdimot fayllari oynaga ochiladi (7-rasm). Aytaylik, bu ro'yuxatdan **Учебная презентация: PowerPoint 2007- быстрое освоение** (O'quv taqdimoti: PowerPoint 2007 ni tez o'zlashtirish) taqdimoti tanlanib **Загрузить** buyrug'i berilsa u kompyuterga yuklanadi va oynaga ochiladi.

3-topshiriq.Yangi tuzilgan taqdimot faylini kompyuter xotirasida saqlash jarayonlarini tasniflang

Файл meyusidan **Сохранить** buyrug'i beriladi.

Oynaga chiqariladigan **Сохранение документа** muloqot oynasidan foydalanuvchiga tegishli papka tanlanadi, **имя файла** o'lchamiga tanlangan fayl nomi yoziladi (masalan, Abdullaev O. 209-g. Laboratoriya 4.pptx) va **Сохранить** buyrug'i beriladi (8-rasm).

Сохранение документа oynasini **Тип файла** (fayl tipi) markerini bosish orqali chiqariladigan ro'yuxatdan, tanlangan faylini quyidagi kengaytmalar bilan saqlash mumkin:

Prezentasiya PowerPoint (*.pptx)

Prezentasiya PowerPoint 97-2003 (*.ppt)

PDF (*.pdf)

Shablon PowerPoint (*.potx)

Demonstrasiya PowerPoint (*.ppsx)

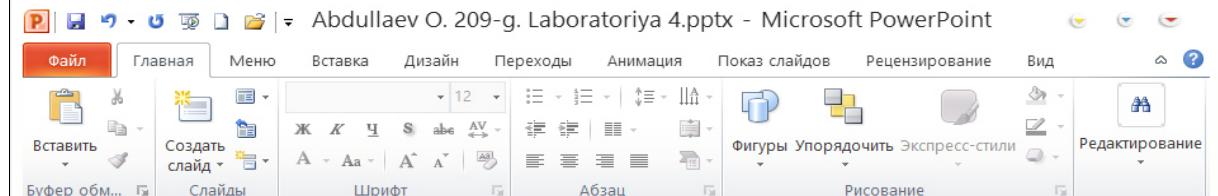
Demonstrasiya PowerPoint 97-2003 (*.pps)

Рисунок формате GIF (*.gif) ва h.k.

4-topshiriq. PowerPointda taqdimotlar tuzishda Главная, Вставка и Дизайн

varaqalarining buyruqlarini qo'llashni tushuntirib bering

Lentani Главная varaqsiga oid buyruqlar Буфер обмена (Almashinuv buferi), Слайды (Slaydlar Шрифт, Абзац, Рисование (Chizish), Редактирование (Tahrirlash) kabi guruhlargan.

Taqdimot tuzishda dastavval taqdimot slaydi va maketi tuziladi. Buning uchun Главная varaqsidan Создать слайд buyrug'i beriladi. Natijada oynaga Титульный слайд (Titul slaydi), Заголовок и объект (Sarlavha va obyekt), Заголовок раздела (Bo'lim sarlavhasi), Два объекта (Ikkitga obyekt) kabi slayd maketlari ro'yxati (eskizi) chiqariladi.

Maket buyrug'i bilan yangi va mavjud slaydlarga maketlar o'rnatiladi va o'zgartiriladi

Mavzu bo'yicha vazifalar bajarish.

1-topshiriq: Dastlab daftaringizga ikkita savolga javob yozing: MS PowerPoint dasturi bo'yicha nimalarni bilasiz? Yana nimalarni bilishni hohlagan bo'lardingiz?

1. PowerPoint dasturidagi ob'ektlar va ob'ektlarning formatlari MS Word dagiga o'xshab ketadi. Ularni o'rganib chiqing.
2. Quyidagi PowerPoint animatsion effektlari bilan tanishib chiqing.
  - kirish effektlari;
  - ajralib ko'rinish effektlari;
  - chiqish effektlari;
  - harakat yo'llari effektlari;

2-topshiriq: Dars olib boradigan faningiz bo'yicha animatsiyani rejalashtiring, animatsiyaning ssenariysini yozing.

1. PowerPoint dasturida animatsiyaning grafik ob'yektlarini yasang. Murakkab ob'ektlarni yasashda o'qituvchidan maslahat oling.
2. Grafik ob'yektlarga animatsiya effektlarini biriktiring.
3. Animatsiyaning to'g'ri ishlashini tekshiring.
4. Animatsiyalarni PPSX formatiga yoki iSpring Suite dasturida SWF formatiga o'tkazing.
5. Daftaringizda uchinchi savolga javob yozing: MS PowerPoint bo'yicha nimalarni bilib oldingiz va qanday ko'nikmalarga ega bo'ldingiz?

Savol № 1 Microsoft PowerPoint dasturida quyidagi tugmalarning qaysi biridan foydalanib slaydga jadval qo'shish mumkin?

Savol № 2 Microsoft PowerPoint dasturida yaratilgan fayllar qanday ataladi?

Savol № 3 Microsoft PowerPoint dasturida taqdimotga yangi slayd qo'shish uchun quyidagi amallarning qaysi biri bajarilishi kerak?

Savol № 4 Microsoft PowerPoint dasturida quyidagi tugmalarning qaysi biridan foydalanib slaydga videoklip qo'shish mumkin?

Savol № 5 Microsoft PowerPoint dasturida, taqdimot paytida, ekranga "Ruchka" uskunasini qanday chiqarish mumkin?

Savol № 6 Microsoft PowerPoint dasturida quyidagi tugmalarning qaysi biridan foydalanib slaydga Smart Art rasmlarini qo'shish mumkin, ya'ni kutubxona to'plamidagi rasmlardan foydalanish mumkin?

Savol № 7 Agar rasmda ko'rsatilgan ob'yektning burchaklaridagi nuqtalaridan sichqoncha yordamida u yoki bu tarafga surilsa nima xodisa ro'y beradi?

Savol № 8 Agar rasmda ko'rsatilgan ob'yektini yashil rangdagi nuqtasidan sichqoncha yordamida u yoki bu tarafga surilsa nima xodisa ro'y beradi?

Savol № 9 «*.ppt» kengaytmali fayl ustida sichqonchaning chap tugmasi ikki marta bosilsa nima bo'ladi?

Savol № 10 Agar taqdimot jarayonida (PowerPoint dasturida) Esc tugmasi bosilsa nima xodisa ro'y beradi?

Savol № 11

Agar rasmda ko'rsatilgan ob'yektning belgilangan nuqtalaridan sichqoncha yordamida u yoki bu tarafga surilsa nima xodisa ro'y beradi?

Savol № 12 Microsoft PowerPoint –bu ...?

Savol № 13 Quyida keltirilgan harakatlardan qaysi biri Microsoft PowerPoint dasturida yaratilgan taqdimotni saqlash uchun mo'ljallanmagan?

Savol № 14 Microsoft PowerPoint dasturida yaratilgan yangi hujjatga avtomatik ravishda qanday nom beriladi?

Savol № 15 Microsoft PowerPoint dasturida quyidagi tugmalarning qaysi biridan foydalanib diagramma qo'shish mumkin?

Savol № 16 Microsoft PowerPoint dasturida quyidagi tugmalarning qaysi biridan foydalanib slaydga rasm qo'shish mumkin? (kliplar majmuasidan tashqari)